

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput CXLII. Dum plures ad injustè damnificandum positivè sic cooperati
sunt, ut singulorum cooperatio non fuerit efficax, nisi conjuncta cum
cooperatione aliorum; singuli tenentur ad totum, aliis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

ve operantibus, five cooperantibus, & du-
bitatur ex cuius opere, vel cooperatione,
omnes dubii tenentur ad partem damni, pro
ratione dubii. Ita Molina ibidem. Scildere
n. 352. Card. de Lugo disp. 19. sect. 1. n.
22. Bardi §. 21. n. 6. Etque communis ap-
ud Juristas, nominatim Cagnolium ad L.
semper in obscuris ff. de reg. jur. n. 20. con-
tra Dianam p. 4. tr. 3. resol. 63. & alios
apud ipsum. Et colligitur tum ex cap. *signi-*
ficasti supra relato, tum ex L. *Mela & L.*
ita vulneratus ff. ad L. Aquil. ibi: *Cum à plu-*
ribus idem servus ita vulneratus esset, ut non
appareret cuius ictu perisset, omnes L. Aquil-
ia teneri. Rationem dat citata Lex *Mela*:
cum nec impunita maleficia esse oporteat, nec
facile constitui possit, uter lege teneatur. Quod
si propter hanc rationem omnes tenentur
ad poenam; multo magis ad illati damni re-
parationem.

371 Injustè tamen quidam Nobiles, certi de
furto ab aliquo famulorum suorum comm-
isso, sed incerti à quo, prætendunt à sin-
gulis famulis pro rata restituendum, subdu-
ctà à singulis parte salarii, nisi restituant.
Injustè (inquam) dum singuli nec associa-
runt furem, nec posuerunt causam damni,
sicut posuisse supponuntur illi, de quibus
num. præcedenti.

372 Barbarum proinde fuit factum Principis
illius, qui cum nesciret, quis ex tribus fa-
mulis ficus pretiosissimas comedisset, singu-
los secari iussit, ut appareret in cuius sto-
macho invenirentur, prout inventæ sunt in
secundo.

CAPUT CXLII.

Dum plures ad injustè damnificandum possi-
vè sic cooperati sunt, ut singulorum coope-
ratio non fuerit efficax, nisi conjuncta cum
cooperatione aliorum, singuli tenentur ad to-
tum, aliis pro parte, vel toto non restitu-
entibus.

373 Ita Doctores communiter contra Alar-
dum Wielium, Doctorem Lovaniensem,
qui anno 1615. docuit, non teneri ad to-
tum, sed solum ad partem. Cui postmodum,
etsi dubitanter, subscripsit Henricus Stro-
verdorff in 2. 2. q. 62. a. 3. disp. 4. con-
clus. 2. ubi de assertione nostra loquens:
» Ut verum fatear (inquit) mihi non vide-
» tur hæc sententia (quamvis sit communis)
» universaliter omnino certa. Nam etsi plu-
» ribus concurrentibus, ut supra, singuli sunt
» causa totius damni, non sunt tamen causa
» adæquata totius damni, sed partialis, & in-
» adæquata: quia concursus iste, quem singuli
» conferunt, seorsim ab aliis, non est sufficiens
» ad inferendum damnum, sed ex omnibus si-
» mul junctis fit unus concursus sufficiens,
» prout aperte patet in pluribus auferentibus
» unum marmoreum lapidem, quem singuli
» auferre non poterant.

Tom. II.

Confirmatur: quia quando plures unam
navem trahunt, quam unus trahere non po-
terat, non sunt singuli totalis causa promo-
tionis navis; neque singulis debetur integra
merces, quæ danda est pro tractione navis,
sed debent illam inter se dividere. Ergo si
dum profunt, non debeatur singulis inte-
grum præmium; neque cum obfunt, debe-
bunt singuli integrum damnum. Et ideo
secundum hanc sententiam existimo plures
ferentes suffragium ad aliquod injustum o-
pus, non teneri singulos fortè restituere in
integrum. Idem dico de pluribus eandem
injustitiam suadentibus, quando singulorum
consilium sine consilio aliorum non fuisset
efficax. Huc usque Stroverdorffius.

Nihilominus assertio nostra probatur, &
ratio in contrarium allegata refellitur: quia
licet singuli tunc non sint causa damni to-
talis totalitate causæ, sunt tamen causa dam-
ni totalis totalitate effectus. Atqui commu-
nis mensura restitutionis, ex radice injustæ
damnificationis, est quantitas damni injustè
illati, ut vidimus num. 1054.

Et hinc corrumpit argumentum Stroverf-
dorffii: quia pro restitutionis obligatione at-
tenditur ad quantitatem, adeoque ad tota-
litatem effectus, seu damni injustè illati, po-
tius quàm ad quantitatem, seu totalitatem
influxus & causalitatis. In præmiatione e-
contra attenditur ad operam conductam po-
tius quàm ad effectum. Unde fit, ut ei qui
operam præstitit, merces debeatur, etiam
effectu non secuto; restituito verò, seu com-
pensatio damni non debetur, effectum, seu
damno non secuto.

Et confirmatur assertio nostra ex L. *ita*
vulneratus ff. ad L. Aquil. & L. *vulgaris* ff.
de furtis, ubi dicitur, quod si duo, vel plu-
res eandem trabem furto asportaverint, quam
quilibet ferre non posset, unusquisque illorum
teneatur in totum actione furis.

CAPUT CXLIII.

Specialia de Mandante.

Inter positivè cooperantes ad damnifica-
tionem injustam, ordine primus, & cau-
salitate præcipuus, est mandans, dum au-
thoritate suâ, & potestate subditum quo-
dammodo cogit, & voluntatem ipsius effi-
caciter movet ad exequendam actionem in-
justè damnificativam, velut causa principa-
lis causam subordinatam, & instrumenta-
lem. Et ideo actio ex mandato facta ma-
gis tribuenda est mandanti, quàm executori,
sicut & damnum ex mandati executione
secutum. Quo fit, ut in ordine restituendi
mandans prius teneatur, quàm mandatarius
simpliciter exequens, juxta illud S. Thomæ
q. 62. a. 7. *Ille qui jubet est principaliter mo-*
vens: unde ipse principaliter tenetur ad resti-
tutionem.

Sive autem mandans expressè jusserit, si